

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

VEIKSNIAI DARANTYS ĮTAKĄ GYVENTOJŲ SKIEPIJIMUISI BEI NUOMONEI APIE COVID-19 VAKCINOS VEIKSMINGUMĄ PANDEMIJOS VALDYMUI

Darbo autoriai. Artur AIRAPETIAN (IV kursas), Benedikt BACHMETJEV (V kursas).

Darbo vadovė. Doc. dr. Marija JAKUBAUSKIENĖ, VU MF Sveikatos mokslų institutas, Visuomenės sveikatos katedra.

Darbo tikslas. Išsiaiškinti Lietuvos gyventojų požiūrį į COVID-19 vakcinaciją bei subjektyvų skiepjimosi statusą lėmusius veiksnius.

Darbo metodika. Atliktas skerspjūvio tyrimas taikant anoniminės anketinės apklausos metodą internete, o tyrimo nuoroda išplatinta socialiniuose tinkuose „LinkedIn“, „Twitter“, „Facebook“. Tyrimo instrumentą sudarė 4 dalių klausimynas: socialinė – demografinė dalis, informacija apie skiepėjimo nuo COVID – 19 statusą, požiūris į skiepų veiksmingumą pandemijos valdymui, skiepjimosi ir nesiskiepėjimo priežastys. Tyrimo imčiai suformuoti taikytas patogiosios atrankos metodas. Tyrimo imtį sudarė 3166 Lietuvos gyventojai. Apklauskos duomenims analizuoti buvo taikomi aprašomosios ir analitinės statistikos metodai. Apskaičiuoti paplitimo įverčiai, 95 % pasikliautinieji intervalai (PI). Apskaičiuoti šansų santykiai (ŠS) ir sudaryti logistinės regresijos modeliai. Pirsono χ^2 testas naudotas pasiskirstymo skirtumams tarp sociodemografinių grupių nustatyti, o Fišerio tikslusis testas – skirtumams, kai tikėtinas dažnis yra mažesnis nei 5 dažniai viename langelyje, nustatyti. Skirtumas laikomas statistiškai reikšmingu, kai $p \leq 0,05$. Duomenų analizė atlikta naudojant programas SPSS ir R Studio.

Rezultatai. Apklauskos metu 71,6 proc. tyrimo dalyvių nurodė, kad yra paskiepiję COVID-19 vakcina. Beveik du trečdaliai (61,6 proc.) respondentų sutiko, kad COVID-19 vakcina – veiksminga pandemijos valdymo priemonė. Tiriamųjų buvo klausama, ar respondentas yra paskiepyta(s) vakcinomis, kurios yra įtrauktos į vakcinacijos kalendorių ir 70,8 proc. respondentų nurodė, kad yra šiomis vakcinomis pasiskiepiję. 5,5 proc. tiriamųjų nurodė, kad nėra pasiskiepiję, 15,5 proc. apklaustųjų patvirtino, kad buvo skiepyti, tačiau ne visomis vakcinomis, kurios įtrauktos į skiepų kalendorių, o 8,2 proc. apklaustųjų nežinojo, ar buvo skiepyti vakcinomis įtrauktomis į vakcinacijos kalendorių. Vertindami, koks būtų tinkamiausias COVID-19 skiepėjimo modelis Lietuvoje, 60 proc. respondentų išreiškė požiūrį, kad vakcinacija turėtų būti laisvai pasirenkama, o ne privaloma. Beveik trečdalis (29,7 proc.) respondentų išreiškė nuomonę, kad skiepjimosi reikalavimai turėtų būti privalomi konkrečioms veikloms, t. y. lankantis parduotuvėse, pramogaujant ir pan. 10,3 proc. tyrimo dalyvių mano, kad turėtų būti įvestas privalomas skiepjimasis visiems asmenims. Tyrimo metu vertinta, kuriose socialinėse ir demografinėse grupėse yra daugiausia pasiskiepėjusių nuo COVID-19 respondentų ir buvo rasti šie statistiškai reikšmingi skirtumai: dažniau nuo COVID-19 skiepėjosi jaunesnio amžiaus, miestuose gyvenantys, universitetinį išsilavinimą turintys, aukštesnes

pajamas gaunantys gyventojai. Taip pat tie žmonės, kurie pritarė nuostatai, kad COVID-19 vakcinacija yra veiksmingas pandemijos valdymo būdas bei tie respondentai, kurie patys skiepėjosi vakcinomis, įtrauktomis į skiepų kalendorių ($p < 0,01$). Dažniau COVID-19 vakcinomis buvo pasiskiepiję ir tie tyrimo dalyviai, kurie pritarė privalomai COVID-19 vakcinacijai ($p < 0,01$) – 53,2 proc. tiriamųjų, kurie mano, kad Lietuvoje skiepėjimosi modelis turėtų būti paremtas laisva valia, yra pasiskiepiję nuo COVID-19 ($p < 0,01$), tuo tarpu 99,3 proc. apklaustųjų, kurie pritarė, kad skiepėjimosi reikalavimai konkrečioms veikloms turėtų būti privalomi (lankantis parduotuvėse, pramogaujant ir pan.) ir 99,4 proc. respondentų, kurie manė, kad COVID-19 vakcina turi būti privaloma visiems asmenims, yra patys paskiepyti.

Pagrindinės priežastys dėl kurių tyrimo dalyviai skiepėjosi nuo COVID-19 ligos buvo prevencinė motyvacija: beveik ketvirtadalis (24,1 proc.) nurodė, kad geriau išvengti ligos, nei gydytis ir turėti ilgą reabilitaciją, šiek tiek daugiau nei penktadalis (21,1 proc.) – skiepėjosi dėl atsakomybės už aplinkinius. Dažniausios nesiskiepijimo priežastys: 18,4 proc. respondentų pasitiki natūraliu imunitetu; 17,2 proc. nusprendė nesiskiepyti dėl nepakankamos informacijos apie pašalinius vakcinės poveikius; 14,4 proc. apklaustųjų išreiškė nepasitikėjimą vakcinės efektyvumu.

Išvados. 1. Du trečdaliai tyrime dalyvavusių Lietuvos gyventojų buvo pasiskiepiję COVID-19 vakcina. 2. Skiepėjimąsi lėmė aukštas išsilavinimas, aukštesnis pajamų lygis, gyvenamoji vieta, palankus požiūris į COVID-19 vakcinės efektyvumą pandemijos valdyme bei privalomo skiepėjimo nuo COVID-19 modelio palaikymas. 3. Dauguma žmonių skiepėjosi COVID-19 vakcina, nes norėjo apsisaugoti nuo ligos ir neturėti galimų sunkių komplikacijų, kurios reikalautų ilgo gydymo ir reabilitacijos. Didžioji dalis nesiskiepijusių teigė, jog natūralus imunitetas yra stipresnis nei įgytas pasiskiepijus.

Raktažodžiai. COVID-19; vakcinės; pandemija.